

Асамблея ООН одностайно прийняла Декларацію про заходи з ліквідації міжнародного тероризму. За останні роки вироблено більше десяти конвенцій і протоколів з питань боротьби проти тероризму. Але багатоманітність форм його проявів ускладнюють вирішення цієї проблеми.

Якщо будуть знайдені методи боротьби з тероризмом, світ стане спокійнішим і безпечнішим.

Таким чином, для вирішення цих проблем представляється необхідним вдосконалення кримінального законодавства, посилення санкцій по відношенню до держав, які підтримують тероризм, координація зусиль і тісна співпраця всіх міжнародних організацій щодо боротьби з тероризмом.

Список використаної літератури

1. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України. – Київ: «Каравела», 2008. – С. 194-209.
2. Євдін О.М., Могильниченко В.В. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Том 1. Техногенна та природна небезпека. – Київ: «КІМ», 2007. – С. 416-427.

БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ ПІД ЧАС СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Козирка Л. В.
м. Полтава*

Найбільша цінність суспільства – людина, а також її здоров'я та життя. Не дивлячись на це, кількість факторів, що негативно впливають на її життя і здоров'я, збільшується з кожним роком. Частіше за все вони породжуються самою людиною: її діяльністю, небезпечною поведінкою, науково-технічним прогресом. До надзвичайних ситуацій відносяться: стихійні лиха, виробничі аварії, екологічні катастрофи, соціально-політичні конфлікти. Але якщо діям в умовах природних чи техногенних екстремальних ситуацій присвячено досить багато наукових розробок, положень, інструкцій, нормативів, то проблема поведінки особи в умовах соціально-політичних та державно-управлінських конфліктів в сучасних умовах стає актуальнішою, розкрита недостатньо. За невизначеністю ситуації, рівнем ризику, психічною нестійкістю, з такими екстремальними ситуаціями, як землетрус, паводок чи цунамі, необхідно порівнювати мітинги та демонстрації.

Останнім часом процеси демократизації нашого суспільства відбуваються різними шляхами. В житті громадян нашої держави звичними стали: мітинги, демонстрації, страйки. Дуже часто вони супроводжуються виступами екстремістів, спалахами організованої та групової злочинності [1].

Все частіше на територію України для організації та участі в масових акціях з інших держав світу прибувають представники різних політичних партій, рухів і громадських об'єднань. Використовуючи санкціоновані місцевою владою масові заходи, члени окремих партій і рухів, а також екстремісти всіляко намагаються привернути до себе увагу, часто порушують встановлений порядок проведення таких заходів. Міліцією і правоохоронними органами застосовуються всі заходи, щоб забезпечити правопорядок в державі, спокій громадян, створити відповідні умови для їх роботи та відпочинку [2].

Проведення профілактичних заходів, правильне формування організаційної роботи з підготовки засобів та сил органів внутрішніх справ щодо їх припинення,

знання умов та причин, які можуть сприяти таким порушенням – ефективна профілактика масових та групових порушень громадського порядку.

Конституція України з метою розвитку демократичних засад, зміцнення державності та відповідно до інтересів громадян гарантує всім громадянам України право мітинги, вуличні походи, збори і демонстрації, що є однією з форм безпосередньої демократії. Здійснення цих політичних свобод забезпечується наданням окремим громадянам чи їх об'єднанням вулиць, площ, парків та інших місць для проведення таких заходів.

Це право закріплене у ст. 39 Конституції України «Громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування. Обмеження щодо реалізації цього права може встановлюватися судом відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку – з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей».

У ч. 1 вказаної статті говориться, що про проведення мітингів, зборів чи демонстрацій необхідно завчасно сповіщати органи виконавчої влади або органи місцевого самоврядування. В статті наголошується про те, що громадяни на такі заходи мають право збиратися мирно і без зброї [3].

Саме участь у різних мітингах, зборах та демонстраціях є невід'ємним правом громадянина будь-якої демократичної держави. Але завжди існують ризики, що прояв активної громадянської позиції може виявитися досить небезпечним. Психологи виділяють натовп, як особливий біологічний організм, який живе за своїми законами, не завжди враховуючи інтереси окремих осіб, в тому числі і їхнє життя.

Практика останніх років підтверджує, що досить часто натовп несе в собі більшу небезпеку, ніж аварія чи стихійне лихо, що його створили.

Почуття страху та дискомфорту що охоплює групу людей, миттєво передається іншим, переростаючи в некерований процес – паніку. До характерних ознак паніки слід віднести: різке підвищення емоційного сприйняття того, що діється навкруги та зниження відповідальності за свої вчинки. Людина вже не здатна розумно оцінити свою поведінку і обстановку, що склалася. В такій ситуації достатньо тільки одній особі висловити чи виявити бажання втекти з небезпечного місця, як людська маса починає сліпо копіювати ці дії. Статистика свідчить, що люди частіше гинуть не від самої небезпеки, а від страху та паніки, які часто виникають у натовпі. Про це треба завжди пам'ятати і намагатися передбачити можливу небезпеку. Відомо, що у місцях, де збирається дуже багато людей, наприклад на стадіоні, в кінотеатрі і т.д., некеровані панічні дії можуть викликати навіть людські жертви.

Умови для безпечного проведення масових заходів наступні:

- залучення необхідних засобів та сил для підтримки громадського порядку та безпеки громадян під час проведення масових заходів;
- обов'язкове вживання додаткових засобів безпеки залежно від запланованої кількості учасників і конкретних умов у день проведення міроприємства;
- охорона громадського порядку у будівлях та прилеглих до них територій необхідною кількістю охоронців;
- контроль за тим, щоб учасники заходу дотримувалися встановлених правил поведінки.

З метою запобігання надзвичайним ситуаціям під час проведення масових заходів рекомендується створення так званих «груп порятунку». Основним завданням таких груп є своєчасне і оперативне реагування на неадекватні дії присутніх на масовому заході, а також недопущення панічних настроїв у натовпі.

Як обезпечити себе в таких ситуаціях?

По-перше, людина, присутня на мітингу чи демонстрації повинна мати з собою паспорт. Якщо мирна акція переросте в бійку, наявність документів виключить можливість затримання для встановлення особи.

По-друге, не слід піддаватися на провокації. Важливо триматися подалі від агресивно налаштованих людей. Не слухати тих, хто закликає кидати каміння і бити вітрини.

Серед дієвих рекомендацій, що забезпечать безпеку учасників масових заходів слід зазначити такі:

- Постаратися не привертати до себе уваги оточуючих, висловлюючи вголос свою негативну думку про те, що відбувається.

- Триматися подалі від центру натовпу, скляних вітрин, металевих огорож, стін та інших травмонебезпечних місць.

- Не стояти біля сміттєвих контейнерів, урн, картонних коробок, покинутих дитячих візків, валіз або сумок, які залишені без господаря: невідомо, чи не вибухне те, що там знаходиться.

- Не наступати на підозрілі коробки чи пакети.

- Уникати під час масових заворушень паркування машин на головних вулицях, щоб їй не перевернули або не спалили.

- Не наближатися до агресивно налаштованих груп, які зазвичай виділяються на мітингах.

- Не прагнути потрапити ближче до мікрофона або трибуни: безпечніше стояти скраю натовпу.

- Триматися подалі від поліції: на неї часто буває спрямована незадоволеність натовпу, яка матеріалізується в камінні, що летить, пляшках, палицях, цеглинах, а також всіляких провокаціях. Не менш небезпечні дії вартових правопорядку у відповідь. Якщо поліція почала операцію з розсіювання натовпу, рекомендується не робити різких рухів, не кричати, не бігти – в сум'ятті вас можуть прийняти за порушника, а з поясненнями для правоохоронців можна запізнитися.

- Якщо поліція застосує сльозогінні речовини, слід захистити рот і ніс хусткою, змоченою в будь-якій нетоксичній рідині, проте цей засіб допомагає лише в перші хвилини. Якщо були уражені очі, треба швидко й часто моргати, щоб сльози вимили хімічні речовини. Але найнадійніше – швидко покинути місце застосування отруйливих газів [4].

Слід пам'ятати, що у дні соціальної напруженості або масових гулянь без особливої потреби не слід виходити зайвий раз на вулицю в пошуках пригод. Все, що людина хоче побачити, згодом покажуть по телебаченню. Та й мітинги заради мітингів – це несерйозне й навіть небезпечне дозвілля. Кращий спосіб уникнути можливої загибелі або каліцтва у натовпі – не потрапляти в нього.

Список використаної літератури

1. Управління персоналом ОВС: навч. посібник / С.В. Петков, Л.Р. Наливайко, В.П. Столбовий та ін.: за заг. ред. С.В. Петкова. – К.: КНТ, 2012. – С.34.
2. Поліщук В.Г. Адміністративно-правове регулювання та практика проведення масових заходів: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / В. Г. Поліщук. – Запоріжжя, 2005. – С. 12.
3. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
4. Косов Ю.В. Безопасность: геополитический аспект [Електронний ресурс] / Ю.В. Косов – Режим доступу: <http://www/nationalsecurity.ru/library/00008/00008report4.htm>.